

2010-11-ci dərslər ilində ümumi təhsil pilləsində ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə mərkəzləşdirilmiş
qaydada keçirilmiş buraxılış imtahanlarında istifadə olunmuş test tapşırıqlarından
N U M U N Ə L Ə R

a) Azərbaycan dilində:

Mətni diqqətlə oxuyun və 21, 22, 23, 24-cü test tapşırıqlarını cavablandırın.

Dərbənd

(əfsanə)

1) Boz öküz Oğuz oğlunu geniş, yaşıl bir düzə göndərmişdi.
2) Bir yanı dərya idi, bir yanı bağ. 3) Oğuz uşağı burada duruş gətirə bilmirdi. 4) Gah gedirdi, gah gəlirdi. 5) Bir gün Yer xan Boz öküzün yanına Oğuzdan şikayətə gəlirdi.

Yer xan dedi:

- Oğuz oğlu bu gözəl vadedə qərar tutmur. Gedib – qayıtmaqdan torpağı da bezdirib.

Boz öküz xeyli fikirləşib dedi:

- Yer xan, get, Oğuz oğullarını məcbur elə ki, hərə özünə bir yeri bənd eləsin. Ev düzəlsin, üstünü örtün, həyəət salsın. Əgər Oğuzu qazmalardan divar yeri bəndləmiş yerlərə köçürsən, o, heç yana getməz.

Yer xan ulusa qayıtdı. Torpağa bəndlənmiş ev tikdi. Ona baxıb Oğuz uşaqları da belə ev tikdilər. Oğuz daha oradan heç yana getmədi. Torpağı əkdə, biçdi, sürüsünü, naxırını orada saxladı. İlxısını Samur çayının qırağında otardı. Boz öküz o yerin adını Dərbənd qoydu.

1

1. Sözlərdən biri hecalara düzgün bölünmüşdür:

- A) fi-rav-an-lıq B) qar-ğid-a-lı
C) Sə-i-də D) sı-rav-i
E) mü-bar-iz

2. Hiss sözünə aşağıdakı şəkilçilərdən biri qoşulsa, söz kökündəki s hərfinin biri yazılmaz:

- A) -ə B) -in C) -im D) -lər E) -i

3. Yönlük hal şəkilçisi qəbul etdikdə ikinci hecasındakı sait fərqli tələffüz olunduğu söz hansıdır?

- A) nənəm B) Bakı C) tələ
D) məktəb E) ordu

4. Antonim cütlüyü doğru olan sözlər hansılardır?

- A) vətən, ölkə
B) pis, yaxşı
C) soyuq, şaxta
D) çox, xeyli
E) qardaş, qohum

5. Leksik şəkilçi deyil:

- A) felin qrammatik məna növlərinin şəkilçiləri
B) sifətin dərəcə şəkilçiləri
C) sıra sayı düzəldən şəkilçilər
D) zərf düzəldən şəkilçilər
E) feldən isim düzəldən şəkilçilər

6. Hansı sözün tərkibində qrammatik şəkilçi leksik şəkilçidən əvvəl işlənmişdir?

- A) şəhərlərimiz B) meydançadan C) ağacdakılar
D) danışıqsız E) evimizdəki

7. Ümumi qrammatik mənasına görə əşyanın miqdarını bildirən nitq hissəsinə ... deyilir. Nöqtələrin yerinə uyğun gələn sözü müəyyən edin.

- A) əvəzlik
B) qoşma
C) isim
D) say
E) zərf

8. Məkan anlayışı bildirən ismi eyni halda olan digər nitq hissələrindən fərqləndirin:

- A) iyirmidə B) daşlıqda C) qırmızıda
D) orada E) Orxanda

9. Xeyli sözü nə üçün sifət deyil?

- A) tərkibində şəkilçi olmadığı üçün
B) quruluşca sadə olduğu üçün
C) əşyanın əlamətini bildirmədiyi üçün
D) cümlə tərkibində olmadığı üçün
E) dərəcə bildirmədiyi üçün

10. Say aşağıdakılardan birinə aid olmur:

- A) mərtəbə B) əsla C) axşam
D) soyuducu E) ədəd

11. Tərkibində əvəzlilik olmayan nümunələri müəyyən edin.

- 1) Niyə şeiri sürətlə oxuyursan?
2) Surxay da belə danışırdı.
3) Əsərlərin biri roman janrındadır.
4) Şabrana kimi yollar təmirlidir.
5) Öz yazıçılarımızın əsərləri daha maraqlıdır.
A) 1, 2, 5
B) 2, 4, 5
C) 1, 3
D) 3, 5
E) 3, 4

12. Hansı feli həm arzu formasına, həm də əmr formasına aid etmək olar?

- A) oxu B) soruşmaq C) de
D) köçür E) danışır

13. Xüsusi isimlə yer zərfi eyni cümlədədir:

- A) Bakıdan Ərdəbilə getdik.
B) Qatar şəhərə gec çatdı.
C) Anar yuxarıda dayanmışdı.
D) Orxan sürətlə qaçırdı.
E) Usta xeyli işlədi.

14. Ardıcıl olaraq qoşma, bağlayıcı və modal sözün işləndiyi sıranı müəyyən edin.

- A) doğru, əvvəl, sonra
B) ötrü, və, nəhayət
C) bəlkə, ilə, qədər
D) qeyri, başqa, savayı
E) kimi, beləliklə, həqiqətən

15. Sözlərin doğruluğu, sizi görməyimə çox sevindim cümləsindəki sözlərin doğruluğu ifadəsi morfoloji cəhətdən nədir?

- A) Sifətdir.
B) Modal sözdür.
C) Morfoloji vahid deyil.
D) Mürəkkəb sözdür.
E) Söz birləşməsidir.

16. Cümlənin hansı üzvü kimdən? sualına cavab verin?

- A) mübtəda B) xəbər
C) zərflilik D) tamamlıq
E) təyin

17. Vasitəsiz tamamlıq ismin hansı halında olan sözlə ifadə olunur?

- A) qeyri-müəyyən iyəlik B) müəyyən təsirlik
C) müəyyən iyəlik D) adlıq
E) yönlük

18. Sintaktik təhlili _____ =====
sxeminə uyğun gələn feli xəbərli cümlədir?

- A) O kitab Lətifdədir.
B) Q.Zakiri Bakıya göndərdilər.
C) Məktub sizə çatacaq.
D) Vaqif Beyləqanda xidmətdədir.
E) Maraqlı kitabı mən aldım.

19. Feli birləşməni müəyyən edin.

- A) rəqs edən
B) evdən gələndə
C) su şırıltısı
D) mahnının mətni
E) qoca qartal

20. Yusif oxuyur cümləsinə aşağıdakılardan birini əlavə etməklə onu geniş cümləyə çevirmək olar:

- A) məgər B) bəlkə C) həvəslə
D) ancaq E) oho

21. Birinci cümlədəki tabelilik əlaqəsində olan sözlər hansı cümlə üzvü yerində işlənmişdir?

- A) xəbər
B) təyin
C) tamamlıq
D) zərflilik
E) mübtəda

22. Altından xətt çəkilmiş cümlə haqqında hansı fikir doğrudur?

- A) Ümumi şəxsi cümlədir.
B) Sual cümləsidir.
C) Sadə müxtəsər cümlədir.
D) Qeyri-müəyyən şəxsi cümlədir.
E) Adlıq cümlədir.

23. Sıra nömrəsi ilə göstərilmiş hansı cümlə tabeli mürəkkəb cümlədir?

- A) IV
B) III
C) I
D) V
E) II

24. Əgər bağlayıcısı ilə başlayan cümlə haqqında hansı fikir doğru deyil?

- A) Tabeli mürəkkəb cümlədir.
B) Budaq cümlə əvvəldə işlənmişdir.
C) İki qrammatik əsası var.
D) Sadə geniş cümlədir.
E) Tərkib hissələri arasında vergül işarəsindən istifadə edilmişdir.

25. İsmnin hansı halında olan sözlər xitab ola bilər?

- A) yerlik B) yönlük C) çıxışlıq
D) adlıq E) təsirlik

26. $2: \left(\frac{2}{5}\right)^{-1} - 5^{-1}$ ifadəsinin qiymətini tapın.

- A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{1}{5}$ C) 1
 D) $\frac{3}{5}$ E) $\frac{2}{3}$

27. 25%-i 10 olan ədədi tapın.

- A) 20 B) 30 C) 40
 D) 50 E) 60

28. p -nin hansı qiymətində $((z^p)^2)^3 = z^{12}$ bərabərliyi doğrudur?

- A) 5 B) 4 C) 1
 D) 3 E) 2

29. $\frac{a-3}{a^2-9}$ kəsrini ixtisar edin.

- A) 1 B) $\frac{1}{a-3}$ C) $\frac{a-3}{a+3}$
 D) $\frac{1}{a+3}$ E) $a+3$

30. $\frac{8a}{7b} \cdot \frac{14}{8a^2}$ ifadəsini sadələşdirin.

- A) $\frac{2a}{b}$ B) $\frac{1}{ab}$ C) $\frac{2}{b}$
 D) $\frac{a}{b}$ E) $\frac{2}{ab}$

31. $\sqrt{-32b^3}$ ifadəsində vuruğu kök işarəsi altından çıxarın.

- A) $-4b\sqrt{-2b}$ B) $-4b\sqrt{2b}$
 C) $-8b\sqrt{-3b}$ D) $4b\sqrt{-2b}$
 E) $-4b\sqrt{-b}$

32. $\sqrt{11} + \sqrt{10} = a$ olduqda, $\sqrt{11} - \sqrt{10}$ ədədini a ilə ifadə edin.

- A) $a-1$ B) $-a$ C) $\frac{1}{a}$
 D) a E) $a+1$

33. $(x^2 - 16)\sqrt{9 - x^2} = 0$ tənliyinin neçə kökü var?

- A) 2 B) 3 C) 4
 D) kökü yoxdur E) 1

34. $2 = \sqrt{x-1}$ tənliyini həll edin.

- A) 4 B) 6 C) 3
 D) 2 E) 5

35. $\begin{cases} x^2 + y^2 = 125 \\ xy = 50 \end{cases}$ tənliklər sistemindən $|x+y|$

cəmini tapın.

- A) 12 B) 15 C) 18
 D) 5 E) 10

36. $\begin{cases} x - 4y = -13 \\ 3x + 2y = 3 \end{cases}$ tənliklər sistemindən $x + 3y$

cəmini tapın.

- A) 8 B) 4 C) 2
 D) 5 E) 3

37. İlk n həddinin cəmi $S_n = n(3n+1)$ düsturu ilə hesablanan ədədi silsilənin 2-ci həddini tapın.

- A) 10 B) 4 C) 14
 D) 8 E) 12

38. $|x+5| > -7$ bərabərsizliyini həll edin.

- A) $(-10; +\infty)$ B) $(-\infty; -10)$
 C) $(-10; 4)$ D) $(-\infty; -10) \cup (4; +\infty)$
 E) $(-\infty; +\infty)$

39. $|x-1| + 5 > 0$ bərabərsizliyini həll edin.

- A) \emptyset B) $(-5; +\infty)$
 C) $(-\infty; 0)$ D) $(-\infty; +\infty)$ E) $(-1; 5)$

40. $f(x) = x^2 - 2x + 5$ parabolasının təpə nöqtəsinin koordinatlarını tapın.

- A) $(-2; 5)$ B) $(-1; 8)$ C) $(1; 4)$
 D) $(0; 5)$ E) $(1; 2)$

41. $y = x^2 + 10x - 4$ funksiyasının ən kiçik qiymətini tapın.

- A) -21 B) 4 C) -29
 D) -10 E) 12

42. $tg\left(\frac{p}{2} - a\right) + ctg(p - a)$ ifadəsini

sadələşdirin.

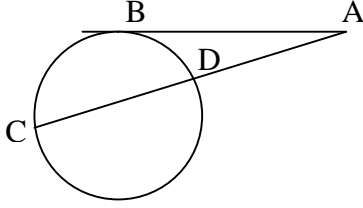
- A) $-2ctga$ B) $-2tga$ C) $2tga$
 D) $2ctga$ E) 0

43. Uzunluğu 50 sm olan AB parçası üzərində M nöqtəsi qeyd edilib. AM parçası MB-dən 4 dəfə böyük olarsa, AM-in uzunluğunu tapın.

- A) 10sm B) 30sm C) 35sm
 D) 40sm E) 45sm

44. A nöqtəsindən çevrəyə çəkilmiş toxunanın uzunluğu $\sqrt{6}$ sm, kəsənin uzunluğu 12 sm olarsa, kəsənin çevrə xaricində qalan hissəsinin uzunluğunu tapın.

- A) 1,2sm
B) 0,5sm
C) 1sm
D) 2,5sm
E) 0,8sm

4

45. Oturacağa bitişik bucağı 35° olan bərabəryanlı üçbucağın təpə bucağını tapın.

- A) 105° B) 110° C) 98°
D) 100° E) 120°

46. İki oxşar üçbucağın sahələri 12 sm^2 və 75 sm^2 -dir. Kiçik üçbucağın tərəfi 2 sm olarsa, böyük üçbucağın ona uyğun tərəfini tapın.

- A) 4sm B) 6sm C) 8sm
D) 10sm E) 5sm

47. Paraleloqramın tərəfləri 15sm və 24sm, böyük hündürlüyü isə 8sm-dir. O biri hündürlüyü tapın.

- A) 6sm B) 7sm C) 5sm
D) 4sm E) 3sm

48. Bərabəryanlı trapesiyanın perimetri 71sm, orta xətti isə 24,5 sm-dir. Onun yan tərəfini tapın.

- A) 22sm B) 11sm C) 30sm
D) 18sm E) 9sm

49. $\vec{a}(1;2)$ və $\vec{b}(2;m)$ vektorları arasındakı bucaq 90° olarsa, m -i tapın.

- A) -3 B) -2 C) -1 D) 1 E) 2

50. Kvadratın diaqonalı 8sm-dir. Onun sahəsini tapın.

- A) 64sm^2 B) 16sm^2 C) 24sm^2
D) 32sm^2 E) 42sm^2

b) на русском языке:

1. Укажите ряд слов, где количество букв превышает количество звуков.

- A) затишье, сыновья
- B) ясный, помощь
- C) большой, деньги
- D) глаза, меньше
- E) шарик, перья

2. Укажите многозначные слова.

- A) бамбук, корень
- B) астра, гвоздика
- C) арбуз, дыня
- D) поле, земля
- E) сосна, ель

3. Укажите значение фразеологизма «положа руку на сердце».

- A) умышленно B) осторожно
- C) откровенно D) внимательно
- E) стремительно

4. Укажите способ образования глагола *закинуть*.

- A) суффиксальный
- B) приставочный
- C) приставочно-суффиксальный
- D) бессуффиксный
- E) сложение основ

5. Укажите несклоняемое существительное.

- A) бигуди B) либретто
- C) горизонталь D) существо
- E) параллель

6. Укажите относительное прилагательное.

- A) ароматный B) светлый
- C) жесткий D) красный
- E) золотой

7. Укажите предложение с глаголом II-ого спряжения.

- A) Друзья позна...т...ся в беде.
- B) От добра добра не ищ...т.
- C) Дремл...т хаты, гаснет день.
- D) И жить тороп...т...ся, и чувствовать спешит.
- E) Только человек украша...т жизнь.

8. Укажите ряд наречий.

- A) дважды, двое, по двое
- B) трижды, втроём, по трое
- C) надвое, два, второй
- D) пятеро, впятером, пятый
- E) однажды, по одному, одним

9. Укажите непроизводные предлоги:

1. по 2. по причине 3. путём
4. между 5. в течение 6. через
А) 1,3,4 В) 2,4,5 С) 1,4,6
D) 1,2,3 Е) 3,4,5

10. Не является междометием слово

- А) ура В) ведь С) увы
D) алло Е) ах

11. Укажите словосочетание, в котором главное слово – глагол.

- А) желание погулять
В) просьба помочь
С) готовый понять
D) возможность говорить
Е) бить посуду

12. Укажите словосочетание со связью управление.

- А) говорил улыбаясь В) волны моря
С) уехал погулять D) очень быстрый
Е) часовая стрелка

13. Выделенное слово в предложении «Пять не делится на два без остатка.» является

- А) дополнением
В) определением
С) подлежащим
D) сказуемым
Е) обстоятельством

14. В каком предложении выделенное слово является дополнением?

- А) Петя начал учиться в школе.
В) Я прошу вас прочитать статью.
С) Мы отправились за город подышать свежим воздухом.
D) Были у меня и личные причины поехать к брату.
Е) После собрания Игорь пригласил меня к себе поужинать.

15. Укажите тип односоставного предложения «Однажды мне нездоровилось.».

- А) определённо-личное
В) обобщённо-личное
С) безличное
D) назывное
Е) неопределённо-личное

16. Чем являются выделенные слова в предложении «Недавно мне купили красивый письменный стол.»?

- А) сравнительным оборотом
В) обособленным определением
С) деепричастным оборотом
D) неоднородными определениями
Е) однородными определениями

17. Укажите схему, соответствующую предложению «Что это значит, мама?» – спросил я, когда она вошла в комнату.

- A) «П», – а. B) «П?» – а.
C) A: «П!» D) A: «П?» E) «П!» – а.

18. В предложении «Вдоль берега тянулись огромные стаи крупных серых гусей и лебедей, зато длинноногие цапли и аисты торчали всюду.» указывается на

- A) чередование явлений
B) возможность одного явления из двух
C) последовательность явлений
D) одновременность явлений
E) противопоставление явлений

19. Укажите сложноподчинённое предложение с придаточным определительным.

- A) Стаи птиц исчезали там, где ветер качал траву.
B) Вспомни песни, которые пел соловей.
C) Я не знаю, где был расположен этот городок.
D) Стрельба постепенно отдалялась вправо, где продолжал раздаваться треск очередей.
E) Всю ночь охотники слушали, как вокруг дерева ходила медведица.

20. В бессоюзном сложном предложении «Всю дорогу от станции до хутора молчали / говорить мешала тряская езда.» необходимо поставить

- A) запятую B) тире
C) двоеточие D) запятую и тире
E) точку с запятой

21. В каком предложении тире не ставится?

- A) Понять – значит простить.
B) Наш школьный двор – как сад.
C) Чтение – вот лучшее учение.
D) Лес – наш верный помощник.
E) Книга – источник знаний.

**Прочитайте текст и
выполните задания 22-25.**

Небо было ясное, чистое, нежно-голубого цвета. Лёгкие белые облака, **освещенные** с одной стороны розовым блеском, лениво плыли в прозрачной тишине. Из-за горизонта, точно гигантские стопыреные пальцы, тянулись вверх по небу золотые полосы от лучей ещё не взошедшего солнца.

22. Укажите стиль и тип речи.

- A) публицистический, рассуждение
B) научный, рассуждение
C) художественный, описание
D) разговорный, описание
E) научный, повествование

23. Укажите, какие буквы пропущены в словах текста.

- A) о, а, т, о, я B) о, а, ц, е, и
C) ё, о, ц, а, и D) о, а, т, о, я
E) ё, о, т, а, я

24. Какая схема соответствует выделенному в тексте слову?

- A) $\neg \neg \cap \wedge \wedge$ B) $\neg \cap \wedge \wedge$
 C) $\neg \neg \cap \wedge \square$ D) $\neg \cap \wedge \square$
 E) $\cap \wedge \wedge \square$

25. Сколько грамматических основ в 3-ем предложении?

- A) 5 B) 4 C) 3 D) 1 E) 2

26. Найдите значение выражения:

$$2 : \left(\frac{2}{5}\right)^{-1} - 5^{-1}$$

- A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{1}{5}$ C) 1
 D) $\frac{3}{5}$ E) $\frac{2}{3}$

27. Найдите число 25% которого равны 10.

- A) 20 B) 30 C) 40
 D) 50 E) 60

28. При каком значении p равенство $((z^p)^2)^3 = z^{12}$ верно?

- A) 5 B) 4 C) 1
 D) 3 E) 2

29. Сократите дробь: $\frac{a-3}{a^2-9}$

- A) 1 B) $\frac{1}{a-3}$ C) $\frac{a-3}{a+3}$
 D) $\frac{1}{a+3}$ E) $a+3$

30. Упростите выражение: $\frac{8a}{7b} \cdot \frac{14}{8a^2}$

- A) $\frac{2a}{b}$ B) $\frac{1}{ab}$ C) $\frac{2}{b}$
 D) $\frac{a}{b}$ E) $\frac{2}{ab}$

31. Вынесите множитель из под знака корня: $\sqrt{-32b^3}$

- A) $-4b\sqrt{-2b}$ B) $-4b\sqrt{2b}$
 C) $-8b\sqrt{-3b}$ D) $4b\sqrt{-2b}$

Е) $-4b\sqrt{-b}$

32. Зная, что $\sqrt{11} + \sqrt{10} = a$, выразите число $\sqrt{11} - \sqrt{10}$ через a .

- A) $a-1$ B) $-a$ C) $\frac{1}{a}$
D) a E) $a+1$

33. Сколько корней имеет уравнение

$$(x^2 - 16)\sqrt{9 - x^2} = 0?$$

- A) 2 B) 3 C) 4 D) корней нет E) 1

34. Решите уравнение: $2 = \sqrt{x-1}$

- A) 4 B) 6 C) 3
D) 2 E) 5

35. Из системы $\begin{cases} x^2 + y^2 = 125 \\ xy = 50 \end{cases}$ найдите $|x+y|$.

- A) 12 B) 15 C) 18
D) 5 E) 10

36. Из системы $\begin{cases} x - 4y = -13 \\ 3x + 2y = 3 \end{cases}$ найдите $x + 3y$.

- A) 8 B) 4 C) 2
D) 5 E) 3

37. Сумма первых n членов арифметической прогрессии вычисляется формулой $S_n = n(3n + 1)$.
Найдите второй член прогрессии.

- A) 10 B) 4 C) 14
D) 8 E) 12

38. Решите неравенство: $|x + 5| > -7$

- A) $(-10; +\infty)$ B) $(-\infty; -10)$ C) $(-10; 4)$
D) $(-\infty; -10) \cup (4; +\infty)$ E) $(-\infty; +\infty)$

39. Решите неравенство: $|x - 1| + 5 > 0$

- A) \emptyset B) $(-5; +\infty)$
C) $(-\infty; 0)$ D) $(-\infty; +\infty)$
E) $(-1; 5)$

40. Найдите координаты вершины параболы: $f(x) = x^2 - 2x + 5$

- A) $(-2; 5)$ B) $(-1; 8)$ C) $(1; 4)$

- D) (0;5) E) (1;2)

41. Найдите наименьшее значение функции $y=x^2+10x-4$.

- A) -21 B) 4 C) -29
D) -10 E) 12

42. Упростите выражение:

$$\operatorname{tg}\left(\frac{p}{2}-a\right)+\operatorname{ctg}(p-a)$$

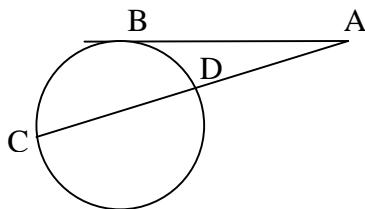
- A) $-2\operatorname{ctg}a$ B) $-2\operatorname{tg}a$ C) $2\operatorname{tg}a$
D) $2\operatorname{ctg}a$ E) 0

43. На отрезке АВ длиной 50 см взята точка М так, что отрезок АМ в 4 раза больше отрезка МВ. Найдите длину отрезка АМ.

- A) 10см B) 30см C) 35см
D) 40см E) 45см

44. Из точки А к окружности проведены касательная длиной $\sqrt{6}$ см и секущая длиной 12см. Найдите длину части секущей вне окружности.

- A) 1,2см
B) 0,5см
C) 1см
D) 2,5см
E) 0,8см

45. Угол при основании равнобедренного треугольника 35° . Найдите угол при вершине этого треугольника.

- A) 105° B) 110° C) 98°
D) 100° E) 120°

46. Площади подобных треугольников равны 12см^2 и 75см^2 . Найдите сторону большего треугольника, если сторона меньшего треугольника 2см.

- A) 4см B) 6см C) 8см
D) 10см E) 5см

47. В параллелограмме со сторонами 15см и 24см большая высота равна 8см. Найдите другую высоту.

- A) 6см B) 7см C) 5см
D) 4см E) 3см

48. Периметр равнобедренной трапеции 71см, а средняя линия 24,5см. Найдите боковую сторону трапеции.

- A) 22см B) 11см C) 30см
D) 18см E) 9см

49. Зная, что угол между векторами $\vec{a}(1;2)$ и $\vec{b}(2;m)$ равен 90° , найдите m .

- A) -3 B) -2 C) -1 D) 1 E) 2

50. Найдите площадь квадрата диагональ которого 8см.

- A) 64см^2 B) 16см^2 C) 24см^2
D) 32см^2 E) 42см^2